

ZÁHORSKÁ KRONIKA

VK Olomouc

2650388123

Archiv pohádek, pověstí, obyčejů, starožitností na Záhoří a Pobečví.
Časopis lidopisný, vychází měsíčně v Týně u Lipníka.

ROČNÍK III.

Říjen 1906.

ČÍSLO 1.

Kaple u Radotína.

Na osamělém kopci nad Hranicemi stával za úředních knížat olomuckých zámek „Švrčov“ a na něm vládl statečný rytíř. Jednou pohněval prchlivého knížete v Olomouci a byl by o život přišel, kdyby mu z města neušel. Ten poslal vojsko k zámku Švrčovu, aby mu rytíře živého či mrtvého předvedli. Rytíř ten měl ženu a dítě Anušku, které vřele miloval.

Když vojsko oblehlo Švrčov a on cíť se ztracena, propustil ženu s dítětem tajnou chodbou podzemní k Teplicím, aby se přes hory odebrala na zboží zámku Helštýna, jehož pán byl přátelstvím nakloněn a zde se v některé dědině ukryla. Sám pak mínil náhlým výpadem ze zámku prosekati se nepřitelem a do Uher prohnouti, co by si tam statečností získal nový domov pro sebe a rodinu. Tak se stalo. Paní s dítětem dostala se šťastně na Zbrašov a patřila na to, jak se manžel s čeledí prosekal a ujížděl na Meziříčí a Vsetín k Uhrám.

Sama pospíchala lesem a k večeru unavena cestou s hladovým dítětem vyšla z něho u Soběchleb.

Nikdo ji neznal, neb byla v obleku vesnické ženy. Naší lidé v dědinách jsou a byli vždy pohostinní a přijali útrpně cizí ženu s dítětem. Koupila si chaloupku u Roubanin pod Soběchleby na kraji lesů, které šuměli od Lhoty a Radotína až sem. Zařídila si domek a uvedla do něho pěknou kozenku, jejíž chutné mléko sloužilo Anušce. Čas ubíhal, děvčátko růstlo jako z vody a když byla už rozumná, pásávala kozenky nad „Rybničky“ u Kaple na mýtinách a sbírala při tom matce chutné jahody. Nyní jsou tu radotské pole a na místě kaple

stojí tu pěkný kamenný kříž nedávno postavený p. Josefem Čechem z Radotína. Zůstalo jen jméno trati „u kaple“. O původu té kaple se vypravuje, že syn zemana na tvrzi Hrachovci nedaleko nynější Symře, konal na zámku Helštýně službu panoše a oblíbil si pannu svého pána zámeckého a ona mu byla také velice nakloněná. Když se pak po otci stal pánem na tvrzi rodné, scházeli se milenci na tomto místě. Stalo se po čase, že se šťastně za sebe dostali a z vděčnosti tu vystavili kapli.

Podobá se pravdě, že ta kaple už dávno před tímto tu stála. Lesy počínali až u Lhoty samé a od samého kraje po stráních a podél lesní cesty „Kaňové“ jsou roztroušené mohyly, nejvíce okolo kaple. Jsou tu hroby dávných Záhoráků, kteří se v době předkřesťanské vyznamenali v životě, že jim nade spálenými ostatky jejich nasypány mohyly. Pochází vesměs z mladší doby kamenné. Kníže Břetislav zakázal takto pochovávatí přísně pod pokutou jednoho vola roku 1032. Hřbitov tento pravěký je více než 2000 let starý. Zbožní potomci Záhoráků v době křesťanské tu asi uprostřed mohyl postavili kapli. Před půl stoletím se lesy vykácely, půda zpracována na pole a mohyly rozházeny, jen kříž tu označuje místo kaple bývalé. Podle ní vede posud starodávná cesta z Týnského hradu do Soběchleb, dříve lesem. Bývalo tu ticho, každý tomu místu vyhýbal, ale Anušce se tu tuze líbilo pro nerušený zpěv ptactva a dobrou pastvu milovaných zvířátek svých. Jednou k poledni vracela se s plným košíkem jahod, volá kozenky a uleknuté zpozoruje, že se jedna zatoulala. Chodila po lese, volá kozu jménem, ale ta se ji neozvala. Tu z nenadání potká poutníka přicházející od kaple, který ji prosil, aby mu ukázala studánku, že žízni umírá. Anuška odpověděla: „Zde není studánky, ale dám Vám mléka, až podojím a k tomu přidám čerstvé jahody“.

Vrátilo se spěšně pro kozy, volá je za sebou a radovala se, že je má všechny pohromadě i s tou zatoulanou. Pak pospíchala s poutníkem až dolu k „Rybničkům“, kamž ji matička donášela oběda. Tu zastavila, nadojila hrnek mléka a podává cizinci, celá blažená, že má celé stádo. Ten bera ji hrnek z ruky nějak se zarazil, div mu z ruky nevypadl a z očí mu pohnutím kanuly slze. Zpamatovav se napil se mléka a pojedl jahod a pak tázal se dítěte po jménu. „Anuška se jmenuji — odpověděla — a mám tu nedaleko v chaloupce matičku. Dojde sem k poledni a přinese oběda.“ Dlouho patřil cizinec v tvář dítěte, neb zjev jeho i hlas připomínal mu bolestnou minulost. Pak prohodil:

„Ty nejsi zrozená v té chaloupce.“

„Ba, že nejsem!“ — odpověděla Anuška. „Když jsem byla maličká donesla mně sem matička a žije se mnou v chaloupce u lesa.“

„To se shoduje“ — prohodil cizinec — „tvoje matička žila na hradě panském s tvým tatíčkem, kterého zlí lidé vyštvali do světa a tebe s matkou také“.

Anuška pohlédla k Soběchlebím a zvolala: „Ach, tam už přichází moje matička!“

Cizinec popošel jí vstříc pátravě na ní pohlížeje, pak zvolal: „Josefko, Josefko!“ A matka k úžasu děvčete padla cizinci do náručí. Ten se ale spěšně obrátil k Anušce řka: „Jsem tvůj tatíček!“

Anuška mu hned pohnutím líbala ruce a všichni plakali slze radostí s blahého shledání. Pak se odebrali do chaloupky na kraji lesů. Tolik štěstí nebylo nikdy pod střechem záhorské chaloupky.

Otec Anušky byl udatným bohatýrem, nalezl štěstí a získal mnoho statků darem za svoji statečnost. Pán na Helštýně delší dobu je choval u sebe na zámku a pak odebrali se do nového domova v uherském království.

Chaloupka bývala pak dlouho obecní pastouškou, později pazdernou a nedávno rozbourána.

Pohádka o vojínu Zdirádovi.

Za starých časů Zdirád sloužil na vojně a po válce propuštěn jel horama k domovu, až přijel jednou k veliké louce, našel tam studánku pod vysokým dubem a tu si odpočinul, koně odsedlal a pustil na pastvu.

Co tak seděl pod dubem, rozvlnila se pojednou tráva na louce a za chvíli spatřil valiti se k sobě velikého hada. Vytáhl meč z pochvy a chtěl hada zabit. Hada však promluvil: „Neboj se mě, pojez a popij, a potom pojedem!“ Když se kůň napásl, Zdirád ho osedlal, had se mu otočil kolem pasu a řekl: „Až uděláš třetí skok, zastav!“ Zdirád pohnal koně do skoku a po třetím skoku stáli u velikého paláce Brána se jim sama otevřela a když Zdirád koně opatřil v konírně, pravil had: „Nyní mě zanes do jizby ve věži a tam se umyju“. Tam se stal z hada krásný mládenec, vyvedl Zdiráda na cimbuří, ukázal mu daleký svět samých hor a kolem do kola mnoho dědin a rol. To je všecko moje a mám tu tři sestry. Jednu ti dám za ženu, že's mě vysvobodil. Sešli do paláce, kde je přivítaly tři krásné panny, ale Zdirád nechtěl žádné přednost dáti, že byli stejně velice krásné a pravil, že se nyní ještě ženit nemůže, až více světa zkusí. Mladý král jej propustil, když slíbil, že se k němu ze zkušené vrátí a daroval mu meč a košili, řka: „Když mečem třikrát pohneš a řekneš: „Hlavy dolů!“, všechny nepřátele přemůžeš i kdyby to byl celý národ a pokud tuto košili na sobě máš, nikdy tě nezraní“.

Zdirád vydal se na cestu hojně obdarován a sjel mnoho lesů a krajů, až dojel k jednomu městu, které bylo černým sukнем obtaženo. Tam přijel k hospodě, aby si odpočinul a tázal se, proč to město truchlí. Hospodský mu vypravoval o neštěstí krále, který byl v boji dvakrát poražen. Zdirád se tomu divil, řka: „Rád bych viděl to vojsko, které tak špatně králi slouží“. Hospodský to hned oznámil králi, který pro Zdiráda vzkázal, svou družinu pro něho poslal, která ho před jeho velebností dovedla. Král mu řekl: „Cizince, neznáš bázně?“ Zdirád mu

odpověděl: „O králi, neznám národa, který by ti uškodil, když já jsem při tobě!“ Král mu na to: „Hle nepřátelé mi dvakrát pobili moje lidi, obklíčili mě a chtějí mě zahubit. Proto přijímám tvé služby a dám ti dceru svou za manželku a půl království k tomu.“ Zdirád králi děkoval, řka: „O králi, ponechej si vše, co je tvého, ale rád ti pomohu.“

Na to vybral si hrstku nejstatečnějších rytířů, vyjel z města na rovinu, kde se hemžili zástupové nepřátelští přichystáni k boji.

Ihned, jak ho s průvodem spatřili, byl obklíčen nepřáteli, kteří se úže a úže stahovali k jeho záhubě. Když bylo nejhůř, vytrhl Zdirád meč, pohnul ním třikrát, volaje: „Všem, kromě krále, hlavy dolů!“ Všichni jezdcí spadli bez hlav s koní i pěšáci padali, jen jeden zůstal ušetřen, toho s družinou zajal a dovedl ku králi, který z hradeb města na bitvu patřil a poručil slavně uvítati Zdiráda, ale nepřítel svého kázal uvrhnouti do žaláře, aby ho pak potrestal smrtí.

Když tohoto odváděli do žaláře spatřila ho princezna a velice si ho oblíbila, neboť slyšela o jeho statečnosti, když proti otci dvakrát zvítězil. Když jí otec sdělil, že jí slíbil osvoboditeli svému, zarmoutila se a přemýšlela, jak by tomu předešla.

Když se procházela zahradou, došla až k oknu žaláře, kde byl nepřátelský král v řetězích a očekával smrt. Princezně ho bylo líto a otázala se ho, jak by jej mohla vysvobodit, že se jí velmi zalíbil.

Ten jí odpověděl: „Až bude noc, dones mně meč Zdirádův a jeho košili a pak se ti ve všem odvděčím.“ Tak se i stalo, neboť není nad ženskou lest! Zdirád byl princeznu oklamán a ze žaláře vyšel sám nepřítel, padl před králem na zem žádaje o milost a o ruku princezny. Král byl nemálo překvapen obratem věcí a na prosbu své dcery svolil i k svatbě. Ta se odehrála hned s velikou slávou a při hostině musel i Zdirád hodovati spolu. Tu mladý král, jemuž vojsko zhubil, položil před něj talíř a na něm šíp, provaz a nůž, řka: „Vol si, co chceš. Jak si zvolíš, tak se ti stane!“ Zdirád si volil nůž, aby takto byl zahuben. Měl sebou věrného sluhu, který mu opatroval koně a tomu před pravou řekl: „Až mne král popraví, zavaž tělo moje do pláště, přivaž na koně a vyžeň ho z města.“ Tak se i stalo. Sotva se kůň octl za městem s mrtvým pánem svým, poskočil třikrát a hned stál před zámkem v horách, tam poznal král koně svého vysvoboditele a když zvěděl, že i Zdiráda v plášti mrtvého přinesl, uložil ho v jizbě zámecké věže do koupele a hned Zdirád obživl. Ten se nemálo divil co se s ním stalo, a jak ho ta královská panna oklamala. Myslel na pomstu. Tu mu pravil král: „Nyní tu nesmíš u nás dlít, jdi a musíš třikrát umřít!“ a sestra jeho nejstarší dala mu na cestu prsten řkouc: „Když prstenem zatočíš, můžeš se proměnit v jaké zvíře chceš, ale neškod nikomu.“ Zdirád vrátil se do království, kde byl tak ošemetně obelstěn a před královským zámkem, když se mladá královna bavila u okna, proměnil se v krásného koně, že mu nebylo rovného. Poručila koně chytnout, osedlat a vyjela s ním za město. Tam na louce shodil ošemetnici, že by se málem zabila,

kdyby nepadla do sena. Koně vedli zpět do královské zahrady, kde měl padnout rukou mladé královny, ale než se k tomu přichystala, zmizel a na tom místě vyrostla přes noc krásná jablona. O půlnoci kvetla a k ránu byla obsypána krásným ovocem. Mladá královna nemálo se tomu podivila, přišla blíže, okusila ovoce a trhala i pro otce a muže svého, který právě sestupoval z paláce do zahrady, nebo slyšel už o tom zázračném stromu zvěst. Tu když přicházel, ulomila se veliká haluz jabloně, padala na mladou královnu a celou poškrabala. Div, že ju nezabila. Rozhorlen, poručil mladý král jablona podřezat. Sluhové jablona podřezali, žalostně pak svalila se na zem a z ní vyletěl krásný pták, jakého tu nikdy nespatriili a lítal po zahradě. Ptáka marně chytali, všichni i král byli velice unavení. Král popadl luk, namířil a ptáka smrtelně poranil. Ten se ještě vznesl, vyletěl přes stromy a pod zámkem padal do rybníka. Mladý král běžel k rybníku, byl dobrým plavcem, odložil meč, vyzul šaty i košili, skočil do rybníka pro ptáka, který na vodě dokonával.

Sotva král k němu doplaval, zmizel a na břehu stál Zdirád, popadl meč a košili svou a odešel do prvního království, kdež byl s láskou přijat a tam žil se svou manželkou, která mu prsten věnovala, šťastně.

Špatné dítě.

Byli rodiči, měli jediného chlapce Honzu a měli ho velmi rádi. Co chtěl, dali mu; když něco vyvedl, nekárali ho. Když povyroste, byl z něho špatný školák a rozpustilec na dědině. Prospíval na těle rok od roku, ale i v nevázanosti. Až mu bylo 16 let, rodičové ho začali kárat, ale už pozdě. I umínil si, že půjde pryč od nich. Ani se nerozloučil, ztratil se, a nemohli se na něho doptati. Honza byl ale udatný nikoho se nebál a zabloudil v pustém lese, až došel k tábořišti zbojníků. Ti se na něho zle obořili, ale on se jim nedal. Svou neohrožeností se jim zalíbil a řekli mu: „Ty synku, ostaneš s námi, tebe nepustíme; budeš se mít dobře a netřeba ti po světě se trápit.“ Zavedli ho do jeskyně veliké, dostal jest a pít a hned nastoupil službu na stráž. To se mu velmi líbilo, ale druhý den obstoupili ho ostatní zbojníci a pravili mu, že dnes půjde nedaleko cestou bohatý řezník, toho musí zaskočit, zabit a peníze mu odebrat. Dovedli ho k cestě a postavili za široký javor, sami se nedaleko ukryli, aby hlídali co dokáže. Za chvíli řezník přicházel a jeho pes před ním. Jak přichodil k javoru, Honza vyskočil a obořil se na řezníka: „Peníze lebo smrt!“ Řezník se ulekl, ale vzpamatoval se řka: „Turek, drž ho!“ Pes vycenil zuby na Honzu a chtěl po něm skočit, než mžikem rozbil mu valašskou hlavu; řezníka přemohl, zabil a o peníze obral. Ihned přišli zbojníci a Honzu pochválili, řezníka zahrabali se psem a o peníze se podělili. Divili se jeho obratnosti a síle a hned

zvolili ho za svého náčelníka. Tak začal Honza řemeslo zbojnické, štěstí mu přálo, shromáždil mnoho peněz a zlata, že naplnil v horách celou jeskyni. Dobře se měl, světa dle svého užíval a na rodiče zapomněl.

Po letech pohnulo se v něm svědomí, zošklivil si zbojnické řemeslo a vzpomněl na rodiče. Toužil zvědět, jsou-li na živu a čím více na ně myslel, rostla v něm touha je spatřiti. Jednou nabral peněz, koupil v městě kočár s koňmi a jel do rodné dědiny navštívit své rodiče. Jeden zbojník jako jeho služebník ho doprovázel, aby se jim snad nepronevřil. Tak přijeli večerem k chalupě, kde se Honza zrodil. Rodičové pohlížejí, uleknutě z okna, co za pána v pěkném kočáře k nim přivedlo. Vždyť nejsou nikomu dlužní. Pěkně ošacený pán vstoupil k nim do jizby, dal pozdravení a prosil, aby si mohl trochu odpočinout pod jejich střechou. Oni se ostýchali před ním, byli v rozpacích, ale on se jim nedal poznat, že je jejich syn. Tak povídal jim, když si usednul: „Ste už oba tak staří a nemáte žádných dětí?“ Oni místo odpovědi dali se do usedavého pláče. Potom otec promluvil: „Oj, měli jsme šumného synka, ale ztratil se nám, dyž jsme se naň nejvíce těšili a nevíme, kde se nám poděl.“ — Pak se jich ptal na živobytí a oni se mu přiznali, že s nima často v chalupě bída bývá. Tak ten cizinec položil na stůl hrst stříbrných peněz a přál si, aby mu připravili dobrou večeři. Matka nanasla živnosti a připravila chutnou večeři a pán pak povídá: „Líbí se mě u vás, ostanu tu noclehem a koně s kočářem dejte do hospody, já všecko zaplatím.“ I zůstal v chalupě několik dnů. Přišla neděle, staří se vypravovali do kostela, ale on jim nabídl, že jich tam zaveze, nebo bylo k němu daleko. Tak všeci tři octli se v chrámu Páně a tam před ranní měl kněz kázání velice horlivé o rodičích a dětech. Jak mají rodičové držet děti v kázni, co by se z nich stali hodní lidé a děti, jak se mají k rodičům vděčně chovat. Velice dotklo se kázání cizího pána neb velice se rozlítostnil a plakal. Litoval, že rodičů neposlouchal a litoval, že oni ho nekárali a byli mu ve všem po vůli a tím z něho udělali špatného člověka. I ti rodičové hořce plakali, že Honzika netrestali, s ním se mazlili a ve všem mu hověli. Po ranní posilnili se v hostinci a jeli domů lesem. Jak zajeli hluboko do hor, poručil zastavit, slezl s kočáru a řekl: „Starče, slezte dolů a pojedte za mnou.“ Starý otec poslechl a odešli hodný kus od vozu až přišli k mladé jedlici. Tu povídá pán: „Starče, ohybejte tou jedlicí.“ Když tak učinil, že se vršek zemi dotýkal, přivedl ho k druhé staré jedlici řka: „Ohnite ju!“ Tu stařec pravil: „Kde pak bych já mohl tu jedlu ohnout! To já už nemožu!“ „Tak, dyž nemůžete tu starou jedlu ohnout, zjevím vám, kdo jsem“ — odvětil pán — jsem váš syn Honza. Proč jste mnou nehýbali za mlada? Věřil se už ohybat nedám. Vy jste příčina mojeho neštěstí, neb jsem se stal lupičem a vrahem.“ To řka, probodnul otce nožem. Pak vyvedl matku k těm samým jedlicím a učinil jí taky tak. Potom jel dál do hor, až k těm jeskyním zbojnickým. Už ho v nich nic netěšilo. Počal uvažovat svůj lotrovský život a rozhodl se, že se dá na pokání. Rozdal své poklady mezi kamarády, oblekl se

do poustevnických šatů a putoval do Frýdku. Tam se zpovídal co od malička zlého učinil, komu škodu učinil, koho zahubil a také, že svoje rodiče zabil. Ten zpovědník mu řekl, že nebude míti viny své odpuštěny, až vykoná pouť na kolenách až do Říma. I dal se hned na tu pouť a lezl po kolenách z Frýdku až do Říma. Dlouhý čas takto se plahočil za pokání, než dolehl věčného města. Když byl už před městem, zvony začaly samy zvonit. I divili se tomu lidé. Tu svatý otec řekl: „Jistě přibližuje se veliký hříšník k nám.“ Jak přešel Honza po kolenách prah kostela sv. Petra, zvony umlkly a sv. Otec se ho ptal, co ho sem dovedlo. I vyznal Honza všecko na sebe, plakal hořce a litoval všech zločinů. I dal mu svatý otec rozlřešení a odpustil mu viny jeho. V té Honza skončil a z jeho pokáním zuboženého těla vylétěla bílá holubička a letěla do nebe.

Jak ve Lhotě stínali barana.

Před dávnými časy zakoupila si chasa každoročně tučného barana, před hody na podzim čistě ho umili a děvčata okrášlila pentlemi a kvítím. Odpoledne v hody přivázali ho chlapeč čistě oděný tchořovicemi, frydkami, páchatými košilemi, žlutými nohavicemi, bílými punčochami a nohy v lesklých lýtkovicích na nosítka a pak nesli ho dědinou na louku. Děvčata ustrojené červenými šátky, pod krkem široký obojek vyžehlený, na rukávcích pentličky, v harasových sukních, hedbavných fěrtochách, bílých punčochách a nízkých lesklých střevíčkách. I staří se přišli podívat. Na louce se baran postavil, hudba hrála a devětkrát se zatančilo kolem nosítek. Po deváté stárek chase ostrým kosířem jednou ranou utal baranovi hlavu. Kdyby se mu to nezdařilo, byl sesazen a složil velikou pokutu. Pak se baran upekl a večeř si udělala chasa společnou hostinu. Obyčej tento panoval po celém Záhoří a Moravě i jinde, kde národ náš bydlí. Je z doby předkřesťanské. Byla to oběť na poděkování za úrodu léta uplynulého.

Jak se za stara pásalo v Hradčanech.

Sedláci hradčenští měli tehdy po šesti koních kromě hříbat. Jak se z jara začalo na poli pracovat, začala pastva. Po práci se nedali koně do maštale, ale vypráhnuté z vozu neb pluhu pustili se na pastvisko, kde se celou noc pásli. Ráno se dovedli a pracovali celý den. Tak to šlo až do mrázu. Když se na panství dřevohostickém vypustili tři rybníky u dědiny, jeden na 60 měřic, druhý na 9 a třetí na 30 měřic tu zakazoval správce panství sekat seno u samé země. Oni tedy utínali jen vrchy. Po senoseči směli tam Hradčanští pást a měli proto vesměs krásné koně, které se brzo na noc napásli a pak odpočinuli. Dva koňari

hlídali jeden ve dne, druhý v noci. Na noční pastvu musel z každého statku buď pohunek nebo pacholek, bylo jich někdy až osmadvacet. Každý donesl sebou trochu dříví, složili si oheň, pekli zemáky a vyprávěli si, co kdo zažil, nebo pohádky.

O desáté se společně pomodlili večerní modlitbu a běda kdo před tím usuul, neb se modlití nechtěl. Přivázali mu knutel na nohy a na záda a čtyři ho vlekli hodně daleko, kde ho na zem položili utýraného a rozvázali. Když došlo někdy dříví, zima je trápila vyslali některé do dědiny pro otýpku a běda tomu kdo je prozradil, toho přibili na „klučky“. Kolem ohně dřímali neb kdo mohl spal a střídavě dva hlídali koně až do prvního šereň dne. O čtvrté dojezli z pastvy a chystali se na pole. Tak to šlo do zimy.

Čarodějnice u Lhoty.

Ve Lhotě na jednom gruntě jednou v noci pes štěkal tak hlasitě, že hospodář s chasou vyšli na dvůr a spatřili chlív otevřený a prázdný. Dvě jalovice byly pryč. Vyšli všichni do pola. Bylo to právě přede žňama. Schodili pole sem tam mezi obilím dozrávajícím, jalovice nebyly k spatření, ale potkali tři ženy, které nesly velké koše na rukách.

Ptali se jich, jestli nepotkali dvě jalovice a když jim neodpověděli, obořil se na ně pacholek, že je museli vidět. Jedna řekla: „Dé nám pokoj, my se neptáme, co hledáš! My nosíme nátku, zimnicu a žlátenicu a jiné lidské neduhy.“ V té se ztratily.

Na hospodáře a chasu připadl strach, sotva dom doběhli, všichni ulehli. Hospodář na nátku, pacholek na zimnici a pohunek na žlátenicu. O půl noci přišli jalovice samy do chlíva.

DROBNÉ ZPRÁVY.

Muzeum v Hranicích se právě zařizuje a má cíl státi se krajinským s muzejní společností. Oprávnjuje to množství pravěkých nalezišť osad a nálezů z mladší doby kamenné, zejména na Záhoří. Muzeum chce podat obraz pravěkého usazování se lidu ve zdejší kraji na Pobečví a na Záhoří. Záhorská kronika míní registrovati všechny nálezy tyto a prosí se o oznámení redakci kde se našly sekerky a obuchy kamenné s údajem místa. Kdo chová takové předměty, rač je darovati neb prodati muzeu. Jsou to drahocenné doklady místopisné z pravěku až na 2000 let starého.